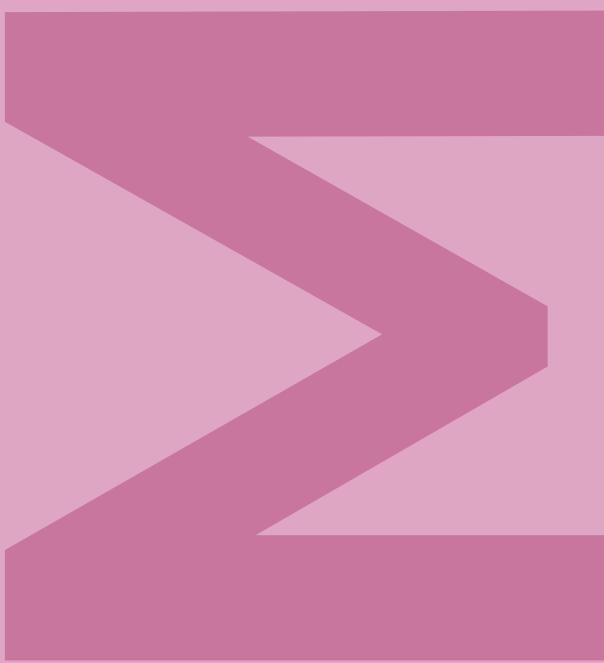

2025 | 2026.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

5–8. РАЗРЕДА

МУЗИЧКА КУЛТУРА

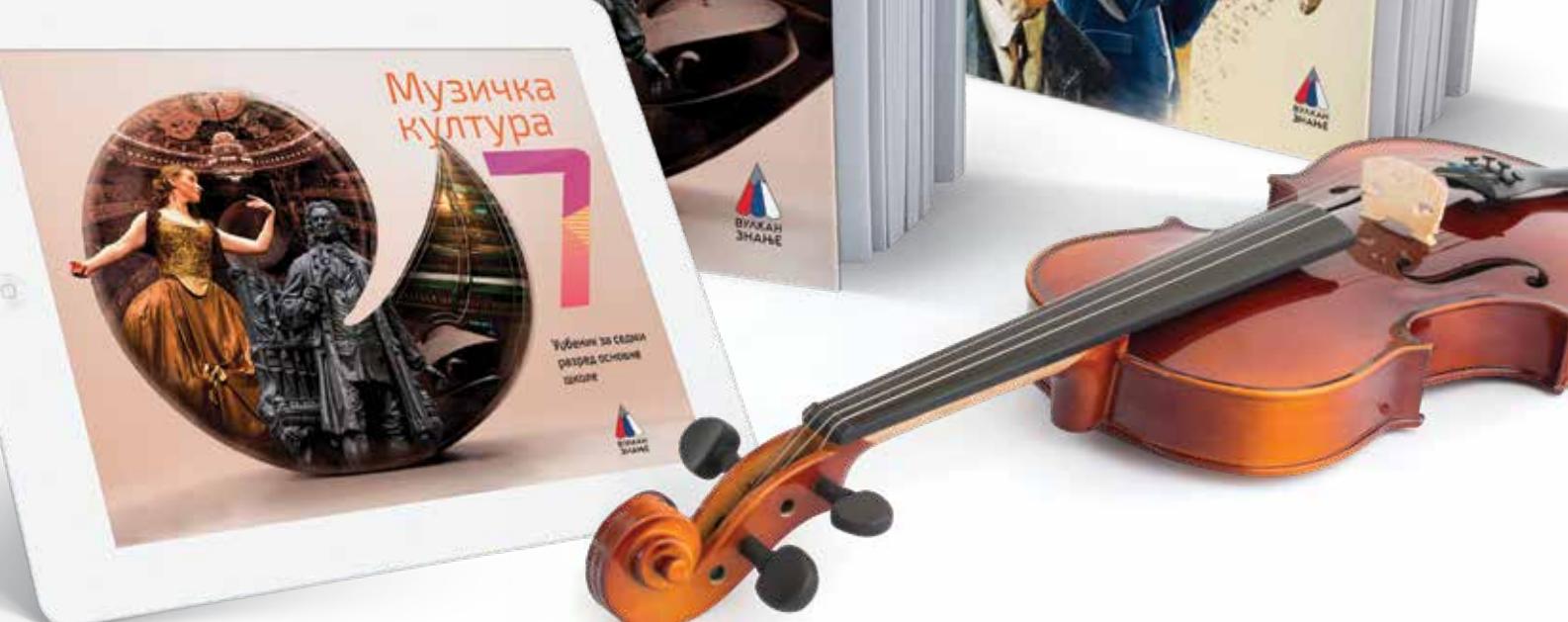
5–8. РАЗРЕДА

Ученици Музичке културе Вулкан знања од 5. до 8. разреда су иновативни, савремени и занимљиви. Задовољавају све аспекте модерног образовања и омогућавају остваривање исхода, посебно јер упућују ученике у процес истраживачког рада и на самоевалуацију.

Сигурни смо да ће коришћење наших штампаних и дигиталних издања наставницима помоћи у осмишљавању и реализацивању динамичног, креативног и квалитетног наставног часа, а ученицима дати занимљив, потпунији поглед на свет који их окружује.

МУЗ

МУЗИЧКА КУЛТУРА 7

АУТОРКЕ: Јасмина Чолић,
Маријана Савов Стојановић

Богатство уџбеничког садржаја –
песме за певање, композиције свих
жанрова музике и маштовит приступ
креативним садржајима – максимално
ће мотивисати ученике и окупирати
им пажњу музичким активностима.

Захваљујући бројним нотним записима, квалитетним
фотографијама и јасно изложеном садржају, уџбеник ће
мотивисати ученике на индивидуално изражавање,
а наставницима дати **идеје за креативну и подстицајну наставу**
музичке културе.

КРОЗ НАШУ ИСТОРИЈУ

Кључни појмови

- корона
- хармоника молска лествица

Што се боре мисли моје

Стихови: кнез Михаило Обреновић

Adagio (Tutte)

6.

Слухамо

Тамо далеко

Слушачки (Учитељски)

7.

Сазнај више

За време владавине кнеза Михаила Обреновића турска војска се повукла из српских градова. Он је помагао многе учене Србе, међу њима и Вука Стефановића Карадића, Бранка Радичевића, Ђуре Даничића. Поред тога што је био врло образован владар и вешт дипломата, велео је да пише поезију.

Захваљујући њему изграђено је Народно позориште у Београду. Такође, за време његове владавине започета је изградња дворца Старо здане у Аранђеловцу, које се у XIX веку убрајало у најлепшие и највеће грађевине у Србији. Он је први владар коме је народ подигао споменик. Напази се у самом центру Београда, близу улице која носи његово име.

▲ Споменик кнезу Михаилу и Народно позориште у Београду

Корона (⌚) означава да треба продужити ноту или паузу изнад које је написана. Није одређено за колико се треба „зауставити“ на ноти или паузи, већ се продужава по осећају и с мером. Најчешће је то за половину трајања те ноте или паузе. Пронађи корону у песми *Што се боре мисли моје*.

У Првом светском рату (1914–1918), упоредо с ратованием и страдањима, настајале су песме, химне, маршеви које су испевали и изводили српски војници-музичари. Композиције маршивског карактера подстицала су борбени дух и морал. Бројне песме су осликане жудњу војника за домовином, бол и патњу раненика. Певане су уз битке, на одмориштима, у болницама. Поједине су постале врло популарне и међу са-vezничким војницима и страним мисијама.

Тамо далеко

Макаре (Учитељски)

7.

Слухамо

Тамо далеко

Слушачки (Учитељски)

3. Без отаџбине на Крфу живех ја,
али сам поносно клип'о: Живела Србија!

▲ Фрэнсис Овен Селсбери, Краљ Лепајар и српска војска се боре србско-албанске Албаније, уље на платну

Учећи из овог уџбеника, ученици ће стећи **широко музичко знање**. Музичка култура је предмет блиску повезан с другим наукама, посебно са Историјом, Географијом и Ликовном културом, а у овом уџбенику је на много места изузетно успешно остварена међупредметна корелација.

Активирамо предзнање ученика

Звук музике је најбољи увод у тему која следи. Зато свака лекција почиње слушањем. Ученике у оквиру лекције очекује још примера за слушање.

На почетку лекције дата су и **мотивациона питања и задаци** посредством којих се ученици подсећају раније стечених знања, а која су у вези с темом која се обрађује.

„ДОБРИ ТАТА ХАЈДН“

Ако је неко заслужан за умейничку музiku какву је ми данас слушамо, онда је то Јозеф Хајдн.

Андреас Мајлат,
ректор Музичког и уметничког универзитета у Бечу

40 СЛУШАМО

Јозеф Хајдн, Симфонија Cis, II став (одломак)

Дали су откуцај сата дочарани мелодијом у горњем гласу или у пратњи?

Аустријски композитор **Јозеф Хајдн** (1732-1809) био је најстарији од тројице бечких класичара. Сматра се творцем класицизма у музici.

Музичко знање је стицало у детинству као члан хора Катедрале Светог Стефана у Бечу. Поред певања, ту је учио да свира виолину и клавир. Касније је самостално проучавао музичка дела и тако проширио знање и усavrшавао се у компоновању.

Тридесет година је радио на двору мађарског графа Естерхазија. Био је задужен да компонује, увежбава дворски оркестар, диригује њиме и даје часове музике члановима графове породице. Хајдн спада у последње композиторе који су били у служби неког аристократе.

▲ Портрет Јозефа Хајдна, рад Томаса Хартија (1791)

▲ Двор графа Естерхазија у Аустрији. Данас се у концертној сали овог здања, у којој је Хајдн издавао музику, одржавају концерти у оквиру Хајднових свечаности. Спада у концертне сале с најбољим акустиком на свету.

Хајдн је стекао велику популарност и изван граница своје земље. После грофове смрти, путовао је по Европи. У том периоду настала су његова дела која се сматрају најзначајнијим: Лондонске симфоније и два ораторијума.

Компоновао је са лакобом, па је оставио за собом велики број дела. Хајднов оптимизам, умереност, природност, равнотека између емоција и интелекта, били су изражени и у његовој музici.

Иако је рођен у време барокне музике Баха и Хендла, Хајдн је развио нови стил у компоновању. Експериментисао је с оркестром – уводио је или изостављао појединачне инструменте. Створио је нове музичке облике и утицао на тадашње, али и будуће композиторе XIX и XX века.

За Хајдна се каже да је творац симфоније. Писао их је целог живота. Равнотравно је користио све инструменте да би добио што више различитих тоначких боја.

Јозеф Хајдн,
Симфонија
изненађења
II став (одломак)
Симфонија изненађења спада у Хајднова последња дела и једна је од његових најпознатијих симфонија. По причама, сметала му је непажња, па чак и спавање публике за време концерта. Зато је Хајдн у другом, лаганом ставу, мирне делове прекидао изненадним, врло јаким звуком – да разбуди публику.

Симфонија изненађења, II став (одломак)²

Adagio (Умерено лагано)

Јозеф Хајдн

Allegro (Све брже)

²Хајднова Симфонија изненађења је компонована за оркестар. Аутори су приредили II став за оркестар блок-флута како би ученици могли да га изведу.

Објашњавамо

Јасан и концизан стил и разумљив језик омогућавају ученицима да ефикасно усвоје нове појмове и лако схвате све обрађене појаве и процесе.

У уџбенику се налази велики број **нотних записа за певање и свирање**. Уз нотни текст, ученици ће имати прилику да виде како се музика ствара, да певају и свирају.

QR кодови воде
ученике ка песмама
које могу чути на
интернету. Тиме
што омогућава да
се брзо и лако дође
до звучних примера,
овај уџбеник није
само књига за учење
већ и средство за
слушање музике. Тако
овај мултимедијални
уџбеник осавремењује
наставу и приближава
је младим
генерацијама.

Велики број фотографија и илустрација олакшава презентацију и усвајање нових садржаја.

У одељку **Сазнај више** ученици ће допунити знање додатним информацијама, прочитаће неке занимљивости и чути још музичких примера.

■ Клаудио Монтеверди (1567–1643)

21 СЛУШАМО

Клаудио Монтеверди:
хор и иним из опере Орфей

▲ Клаудио Монтеверди

Клаудио Монтеверди је био један од најзначајнијих италијанских композитора. Његово богато стваралаштво најбоље дочарава прелаз из почетка ренесансе у барок. Сматра се једним од оснивача музичких школа и једним од првих композитора барокне опере. Пракса мадригале налази се са самог 16. година. Рођен је у Кремони, али је више од двадесет година живео и радио у Мантови. Тамо је најпре био дворски певач и свирач. Постао члан придворног оркестра када је у Кремони добио титулу. Његова најпознатија дела су "Орфей" и "Еуридика", које су објављене 1607. године, неколико година пре француске опере. Монтеверди у свом делу користи, за оно време, више певача и велики оркестар (око 40 инструмената). Године 1613. препреци у Венецији. Тамо до краја живота ствара и руководи музичарима у чуvenој Цркви Светог Марка.

■ капелмастор – музичар задужен за организацију музичке тимске црквене служби, за организацију музичких симфонија и организацију музичких живота у цркви

САЗНАЈ ВИШЕ

Старогрчки мит о Орфеју и Еуридиком био је изложена тема у античкој култури и митологији. То том миту, Орфеју је чаробно певао и свирао на лири. Дивље животиње су бе умима, дрвећем и каменом. Али и на људе. Недуго након што се сакини Еуридика, његова воленча жена умире. Очади, Орфеј оплакује

■ Клаудио Монтеверди

■ Речник

■ САЗНАЈ ВИШЕ

Музички

СЛУШАМО

А Оргуље

СЛУШАМО

инструменти у бароку

Транверз флоута је попречна флоута, која се правила од различитих врста дрвета. Иако чини и нејежнији звук, још даје и дужи дужине.

Труба је лимени дувачки инструмент; имала је врло вакхич, упор и близоранији

Дувачки инструменти

Уџбеник садржи корисне прегледе најважнијих одлика одређених поглавља у уџбенику.

Анализирамо

Код ученика се подстиче активно учешће и критичко мишљење, а кроз заједничке активности ученици примењују научено, стичу нове вештине и заокружују ново градиво.

Проверява

Пружамо ученицима разноврсне активности којима ће проверавати и примењивати новостечена знања и вештине.

И, УМЕМ,
УМЕМ – ПИТАЊА
ДАЦИ ЗА
ЗВЕРУ И
ДОЖИВАЊЕ ЗНАЊА
ПРАЈУ СВАКЕ
ЧАСТИ, ЧЕСТО
ДО ИНОВАТИВНИ
ПРОЈЕКТНИ.

БАЛАЛАЈКА

СЛУШАМО

Варијације на руску народну песму "Волење".
 Описи звук овог инструмента. Да ли личи на неки други инструмент?

Балалајка је по пореклу, грађи и звуку слична тамбури. Поко ћеј је пропозита по треугластом телу. Балалајка има три жице. Гради се у неколико величине: од мале (николо) балалајке до велике (контрабас) балалаже.

То је руски народни инструмент, који се свира соло, али и у ансамблима – оркестрима балалајки.

ЦИТРА

СЛУШАМО

Елизабетанска сенерада.

ЦИТРА је трзалини инструмент који може имати од 25 до чак 45 жица. Током свирања ставља се на колени или сто. Изводи на једном прсту носи трзалину у виду прстена. Углавном је фолклорни инструмент, карактеристичан за Аустрију и Немачку.

Назив овог инструмента потиче од грчких речи цитара или китара, од којих води порекло и назив инструмента читара.

САЗНА ВИШЕ

Антон Карас је написао музику за чуваре филма 'Трећи човек', који се сматра једним од најбољих. Погледајте како се свира на овом инструменту и послушајте ову познату музичку нумеру.

Каљинка

СЛУШАМО

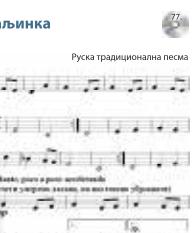
Народни (каљински) песни стварају је:
 Стеван Стојанић Микранџац
 Вук Стеванић Карапић
 Драгутин Антонијини појединачно.

Каљинка је по пореклу, грађи и звуку слична тамбури. Каљинка има две жице. Гради се у неколико величине: од мале (николо) каљинке до велике (контрабас) каљинаже.

Каљинка је руска традиционална песма.

САДА ЗНАМ

- Живани инструменти на којима се звук добија тразњем жице зову се трзаличи инструменти. Жицама се траза прстом или трзалицом.
- Харфе је највећи трзаличи инструмент. Уједно спада у најстарије инструменте. Жице харфе могу се скрећати коришћењем педала. Звук харфе је нежан и невесник јачине.
- Лаута је била један од најпопуларнијих ренесансних инструмената. Има двоја врата повијен под правим углом.
- Мандолина је настала од врсте лауте. Од ње се разликује по томе што се свира искључиво трзалицом и има металне жице. Због тога је чеш звон оштириј од звука лауте. Данс је популарна у Шведској, Јужној Француској, а најпознатија у Италији.
- Гитара је међу најпопуларнијим инструментима. Има четири жице, које се траза прстом или трзалицом. Звук гитаре је нежан и пливачки. Заступљена је у учитељичкој музики, року, флеменку и свим врстама забавне музике. Из тонова да се звуци гитара подјена, настала је електрична гитара.
- Сликовни гитари су тамбура, јужнословенски фолклорни инструмент, и балалажа, руски фолклорни инструмент. Оба инструмента свирају се у ансамблима или оркестрима тамбура или балалажа.
- Цитра се држи на коленима или на стolu. Популарна је у Аустрији и Немачкој.

Каљинка је руска традиционална песма.

Каљинка је највећи трзаличи инструмент. Уједно спада у најстарије инструменте. Жице харфе могу се скрећати коришћењем педала. Звук харфе је нежан и невесник јачине.

САДА ЗНАМ

Живани инструменти на којима се звук добија тразњем жице зову се трзаличи инструменти. Жицама се траза прстом или трзалицом.

Харфе је највећи трзаличи инструмент. Уједно спада у најстарије инструменте. Жице харфе могу се скрећати коришћењем педала. Звук харфе је нежан и невесник јачине.

Лаута је била један од најпопуларнијих ренесансних инструмената. Има двоја врата повијен под правим углом.

Мандолина је настала од врсте лауте. Од ње се разликује по томе што се свира искључиво трзалицом и има металне жице. Због тога је чеш звон оштириј од звука лауте. Данс је популарна у Шведској, Јужној Француској, а најпознатија у Италији.

Гитара је међу најпопуларнијим инструментима. Има четири жице, које се траза прстом или трзалицом. Звук гитаре је нежан и пливачки. Заступљена је у учитељичкој музики, року, флеменку и свим врстама забавне музике. Из тонова да се звуци гитара подјена, настала је електрична гитара.

Сликовни гитари су тамбура, јужнословенски фолклорни инструмент, и балалажа, руски фолклорни инструмент. Оба инструмента свирају се у ансамблима или оркестрима тамбура или балалажа.

Цитра се држи на коленима или на стolu. Популарна је у Аустрији и Немачкој.

САДА ЗНАМ

Живани инструменти на којима се звук добија тразњем жице зову се трзаличи инструменти. Жицама се траза прстом или трзалицом.

Харфе је највећи трзаличи инструмент. Уједно спада у најстарије инструменте. Жице харфе могу се скрећати коришћењем педала. Звук харфе је нежан и невесник јачине.

Лаута је била један од најпопуларнијих ренесансних инструмената. Има двоја врата повијен под правим углом.

Мандолина је настала од врсте лауте. Од ње се разликује по томе што се свира искључиво трзалицом и има металне жице. Због тога је чеш звон оштириј од звука лауте. Данс је популарна у Шведској, Јужној Француској, а најпознатија у Италији.

Гитара је међу најпопуларнијим инструментима. Има четири жице, које се траза прстом или трзалицом. Звук гитаре је нежан и пливачки. Заступљена је у учитељичкој музики, року, флеменку и свим врстама забавне музике. Из тонова да се звуци гитара подјена, настала је електрична гитара.

Сликовни гитари су тамбура, јужнословенски фолклорни инструмент, и балалажа, руски фолклорни инструмент. Оба инструмента свирају се у ансамблима или оркестрима тамбура или балалажа.

Цитра се држи на коленима или на стolu. Популарна је у Аустрији и Немачкој.

САДА ЗНАМ – КРАТКИ РЕЗИМЕ СА НАЈВАЖНИЈИМ ПОЈМОВИМА ЗА ЛАКШЕ ПОВЕЗИВАЊЕ И УТВРЂИВАЊЕ ЗНАЊА.

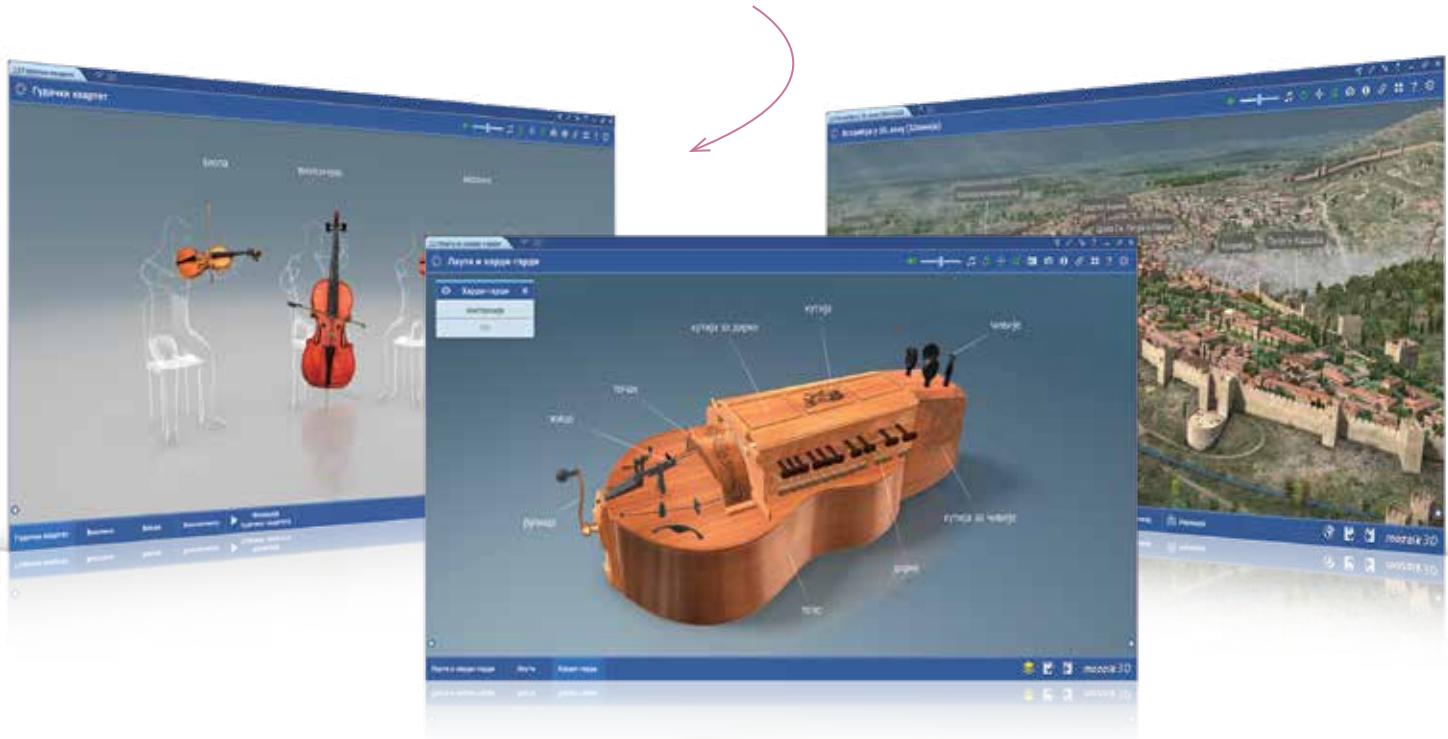

Сада знам – кратки резимеи с најважнијим појмовима за лакше повезивање и утврђивање значења

ДИГИТАЛНИ УЏБЕНИЦИ ВУЛКАН Е-ЗНАЊА

представљају одличан избор за ваше ученике јер нуде:

- **3D анимације** – мултимедијални садржај визуелно приближава ученицима наставни материјал и помаже им да лакше савладају градиво;

- **видео-записе**
за лакше разумевање сложених садржаја наставних јединица;

- **више од 90 аудио-записа**
музичких нумера у оквиру само једног дигиталног уџбеника;

- **интерактивне тестове**

који ученицима пружају повратну информацију да ли су тачно урадили задатак, као и резултат теста.

Дигитални уџбеници **Вулкан Е-ЗНАЊА** припремљени су на најсавременијој образовној платформи у Европи, *Mozaik Education*. Сви наставници који се определе за уџбенике Вулкан знања добијају приступни код за апликацију *Mozaik Education*, која представља збирку богатих интерактивних материјала за различите предмете.

Уз велику разноликост садржаја Вулканови дигитални уџбеници олакшавају ученицима индивидуализовану наставу и омогућују персонализовани приступ.

- **Могућност креирања презентација** уз коришћење богате архиве платформе *Mozaik Education*, која садржи бројне 3Д анимације, видео и аудио записи, фотографије и друге интерактивне садржаје.
- **Коришћење дигиталних интерактивних алата**, за све предмете, који ће учинити учење забавнијим и креативнијим.
- Откријте **интерактивне алате** и дигиталне функције које подржавају ученике у учењу – укључујући ученике с тешкоћама у учењу.
- **Рад на различитим уређајима**, чак и **без интернет везе**.

ЗА НАСТАВНИКЕ

- Уџбеник с дигиталним уџбеником
- Приручник за наставнике
- Педагошки дневник
- Плакат за ученицицу
- Школски мјузикл
„Добро дошли у Музички хотел”

Приликом писања уџбеника **Музичка култура 7** следили смо своју мисију да сваком наставнику пружимо квалитетне додатне материјале, који ће пре свега бити практични и подстаки иновативност у настави.

Приручник у електронском облику садржи: *

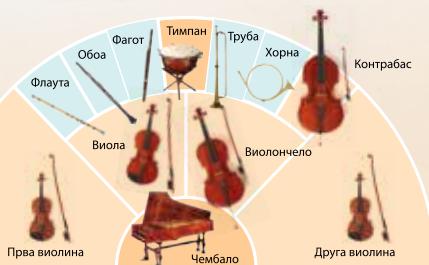
- предлоге годишњег плана и месечних планова рада наставника;
- предлоге дневних припрема за час, по обрасцу ЗУОВ-а;
- описе и примере употребе најактуелнијих дигиталних алата.

8 * На захтев наставника испоручујемо приручнике у штампаном облику.

ОРКЕСТАР

ОРКЕСТАР У БАРОКУ

У бароку, састав оркестра није био тачно одређен. Чинили су га гудачки инструменти и чембало, уз повремено учешће дувачких инструмената и ударачки.

ОРКЕСТАР У КЛАСИЦИЗМУ

Од класицизма, у оркестру више није било чембала, а дувачки инструменти постали његов обавезни део. У састав оркестра ушао је и нов дувачки инструмент – кларинет. Бетовен је повећао број лимених дувачких инструмената (хорне, трубе, тромбон) и ударачких инструмената (тимпан). Тако проширен оркестар постао је основа данашњег велиоког (симфонијског) оркестра.

СИМФОНИЈСКИ ОРКЕСТАР

Савремени симфонијски оркестар у свом саставу обавезно има гудачки инструменте, дувачке инструменте и ударачке. Од XIX века, у саставу овог оркестра могу се наћи и једна или два харфе, клавир и оргуле.

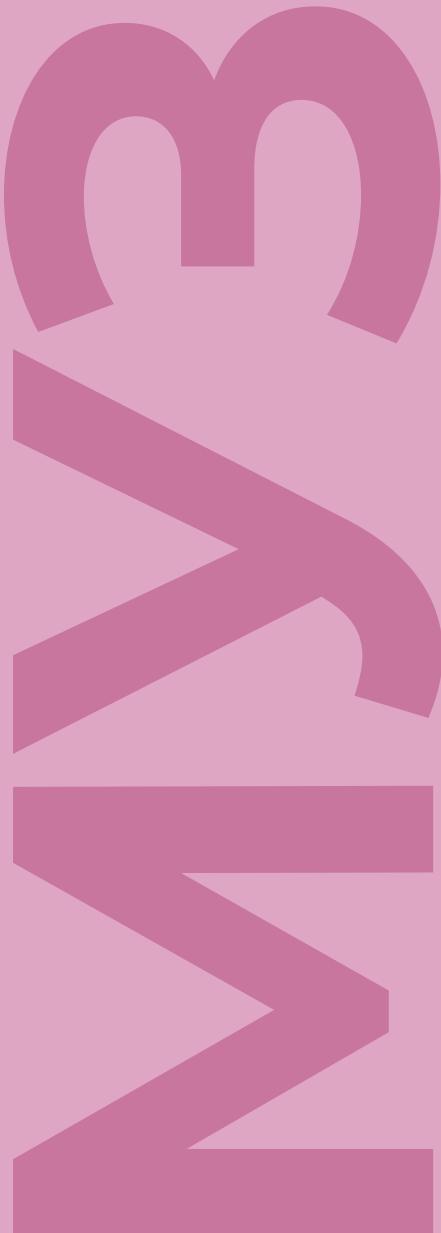
У симфонијском оркестру су набројни гудачки инструменти. Виолине су груписане у прве и друге: прве виолине углавном изводе музичке теме и мелодијски су изражаване, док друге виолине свирају ниже од првих и имају пратећу улогу.

МУЗИЧКА КУЛТУРА 7

Школски мјузикл „Добро дошли у Музички хотел“ намењен је ученицима од 5. до 8. разреда основне школе. Погодан је за слободне наставне активности. Музичке нумере су усклађене са исходима и циљевима предмета Музичка култура, а по распону мелодије одговарају деци основношколског узраста.

Ово додатно наставно средство садржи: методички уводник, сценарио, нотне записи песама, литерарни текст песама и аудио-примере свих нумера (матрице и аранжмане).

The image shows the front cover and several pages from the musical book. The cover features a colorful illustration of a modern hotel building with musical notes floating around it. The title 'ДОБРО ДОШЛИ У МУЗИЧКИ ХОТЕЛ' and 'ШКОЛСКИ МУЗИКЛ' are prominently displayed. One of the pages is titled 'ПРОЛОГ' (Prologue) and contains musical notation for 'Andante' by 'Музикар' (Muzikar), lyrics in both musical notation and text, and a list of roles and responsibilities for the cast and crew. Another page shows a large illustration of the hotel building.

**Посвећени смо иновативном,
персонализованом, инклузивном
образовању и друштвено одговорни
за стварање боље будућности.**

- Савремени уџбеници – занимљиви примери заинтересовање ученике за активно учествовање на часу
- Корисни наставни материјали – унапредите и олакшајте свој посао
- Најбољи дигитални уџбеници – бесплатни уз сваки штампани примерак уџбеника
- Препоруке наших корисника – сазнајте зашто су задовољни
- Поуздани партнери – испорука свих уџбеника и додатних материјала на време
- **Вулкан знање** – највећи домаћи издавач уџбеника за основну школу

Увек вам стојимо на располагању, за све додатне информације.

Вулкан знање

Господара Вучића 245
11000 Београд

011 74 56 025

office@vulkanznanje.rs

www.vulkanznanje.rs

vulkanznanje

@vulkan_znanje